

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

No11
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 972 sahifa,
4-noyabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Oilaning maktabgacha yoshdagi bolalar estetik tarbiyasidagi o'rni	24
<i>Abdullayeva Ma'sudaxon Abdubannayevna</i>	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarini pedagogik faoliyatga metodik tayyorlash texnologiyalari	27
<i>Abdubannoyeva Muxlisaxon Iqboljon qizi, Abdullayev Alibek Qodiraliyevich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida bulutli xizmatlardan foydalanish zaruriyati	30
<i>Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Turdaliyeva Muslimaxon Jahongir qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida fortepiano chalishni o'rgatish metodikasi	34
<i>Abduvaxobova Nilufar Abdumannon qizi</i>	
Maktabda fizika fanini o'qitishda innovatsion yondashuv	38
<i>Alinazarova Mahfuza</i>	
Tasavvufdagi "komil inson" konsepsiyasining hozirgi ta'lim tizimida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv sifatida talqini	43
<i>Aqilxonov Saidolimxon Abdurashid o'g'li</i>	
Tabiiy-ilmiy savodxonlikni shakllantirish omillari va pedagogik shart-sharoitlar	48
<i>Choriyeva Gulbaxor Shotemirovna</i>	
Robototexnika fanini o'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanib mustaqil ta'limni tashkil etish	53
<i>Elmonov Sirojiddin Mamadiyarovich</i>	
Xalqaro baholash dasturlarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini baholash bo'yicha jahon tajribasi	58
<i>Ergasheva S. T.</i>	
Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar orqali o'quvchilarning kognitiv salohiyatini rivojlantirish	61
<i>Eshmamatova Dilnoza Jovli qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy salohiyatini oshirishda tarbiyachi mahorati	64
<i>Karimova Gulzodaxon Marufjon qizi</i>	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishni takomillashtirish	68
<i>Hojikarimova Gulasal Tadjialiyevena</i>	
Xorijiy talabalarga o'zbek tilini o'rgatishda elektron platformalar yaratish	71
<i>Jo'rayeva Matluba</i>	
Bo'lajak o'qituvchilar uchun raqamli ta'lim muhitini modellashtirish va uning samaradorlik omillari	74
<i>Komilova Z. X.</i>	
O'qituvchi kasbiy faoliyatida muloqot madaniyati	80
<i>M. Yu. Mahkamova</i>	
Psixologiya fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va talabalarda tahliliy fikrlashni shakllantirish masalalari	86
<i>Madazizova Dilfuza Raxmatullayevna</i>	
Integrating Listening and Speaking Skills in ESP (English for Specific Purposes) Classes	90
<i>Madina Tilavova</i>	
Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonida neyropedagogik yondashuvlar	94
<i>N. O. Saidova</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida radiologiya fanini o'qitishda raqamli texnologiyalarning metodologik roli	99
<i>Nazarova Gulchexra Shuxratdjonovna</i>	
Ijodkorlik tushunchasining mohiyati va uning ta'limdagi roli	103
<i>Ochilova Dilbar Isroilovna</i>	
Alaliyani boshqa nutqiy nuqsonlar bilan farqli xarakteristikasi	108
<i>Oripova Zilola</i>	
Ingliz tilini o'qitishda suggestopediya metodini joriy etishning samaradorligi	113
<i>Pulatova Sitora Abdurazzoq qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari menejerlarining kasbiy-boshqaruv kompetentligi tushunchasi va uning tarkibiy qismlari	118
<i>Qarshiboyev Sharof Egamnazarovich</i>	
Koordinatsion qobiliyatlarni rivojlantirishning yosh badmintonchilar texnik-taktik tayyorgarligiga ta'siri	122
<i>Qurbanova Ilmira Alisher qizi</i>	

Blended Learning	125
Quvandikova Xadicha	
Fizika darslarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish	129
Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li	
“Qurilish jarayonlari texnologiyasi” fanida loyihalash kompetentligining tarkibiy tuzilmasi va uni raqamli ta'limga moslashtirish	135
Raxmonova Nazokat Umaraliyevna	
Vitagen texnologiyalar asosida talabalar mediamentalitetini rivojlantirishda sun'iy intellekt (AI) dasturlaridan foydalanishning tahliliy modeli	140
Rustamova Nodira Rustamovna	
Talabalarda kooperativ ta'lim asosida motivatsiyani rivojlantirish usullari	145
Sitora Toshmatova	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ kompetensiyani shakllantirishning zaruriyati	149
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Musiqqa ta'limining pedagogik asoslari va metodik tizimi	153
Toshpulatova Saida Kuzibaevna	
Texnologiya fanini o'qitishda eng samarali metodlardan foydalanish	158
Turdiyeva Shahzoda Eshdavlrat qizi	
Enhancing University Students' Self-Directed Learning Through Edtech Tools	161
Ulasheva Lobar	
Fanlararo loyiha ishlarini tashkil etish orqali o'quvchilarning dizayn fikrlash salohiyatini oshirish	164
Valiyeva Nargiza Athamboyevna	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega o'quvchilarning kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik-psixologik asoslari.....	169
Xakimova Sarvinov Sharifjon qizi	
Sun'iy intellekt asosida yaratilgan ta'lim platformalari: samaradorlik tahlili va pedagogik yondashuvlar	173
Xanbabayev Hakimjon Ikramovich, Erkinov Jasurbek Hasanjon o'g'li	
Tasavvufdagi “muhosaba” va “tafakkur” amallarining o'z-o'zini refleksiya metodlari sifatida qo'llanilishi	176
Xoshimov Nuriddin Mamadaliyevich	
Milliy sport va ommaviy o'yinlarning badiiy-estetik ahamiyati.....	182
Yaxyayeva Sojida Abdurahimovna	
Ota-ona mehriining bola psixologiyasiga ta'siri	185
Yulchiyeva Shohsanam Dilshod qizi	
Nutq rivojlanishi orqada qolgan bolalarda qo'llaniladigan innovatsion usullari samaradorligi	189
Ahmedova Nargiza Muzaffarovna	
Факторы, сдерживающие развитие науки в контексте требований к диссертационным работам	193
Зайналов Жахонгир Расулович, Нурмухамедов Аббос Мамадалиевич, Шадманов Камолиддин Кажакджанович, Самигова Нодира Хамидуллаевна	
Структура и стратегии развития предметных компетенций	197
Наимова Мафтунабону Файзулложоновна	
Психологическая консультация: современная практика, задачи и перспективы развития	203
Раупова Шохида Ахроровна	
Подготовка будущих педагогов к инклюзивному обучению детей с ограниченными возможностями здоровья: задачи и перспективы	207
Сайфутдинова Насиба Нурматовна	
Формирование иноязычной грамотности у курсантов военных вузов: социально-психологические факторы.....	211
Сулейманова Нилуфар Камилловна	
O'qituvchi shaxsiy kompetensiyasining mohiyati va pedagogik faoliyatdagi o'rni	214
Abdiraxmonova Guliston Muzaffar qizi	
Bolalarda axloqiy qadriyatlarini shakllantirish jarayonining milliy va umuminsoniy tamoyillari	218
Abdumutalipova Gulshodaxon Nurbek qizi	
Fuqarolik jamiyatida huquqiy madaniyat va uni rivojlantirish jarayonlari	221
Abdusalimova Shaxnoza Quduratullayevna	
Ta'lim menejmenti tizimida o'qituvchining nutq madaniyatini rivojlantirish strategiyalari	224
Abduxalilova Iroda Nozimxonovna	

MUNDARIJA	СОДЕРЖАНИЕ	CONTENTS
	O'zbekistonda yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalashda "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"ning ustuvor vazifalari ..... 229 Abirova Umida Nazarovna	229
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini inklyuziv ta'lim sharoitida differensiyalashtirilgan dars mashg'ulotlarini tashkil etishga o'rgatish (kompetentligini shakllantirish/rivojlantirish) usullari..... 232 Adhamova Diyora Sanjar qizi	232
	Musobaqa faoliyati samaradorligini oshirishda sambochilarning energiya sarfi va tiklanish mexanizmlari tahliliy ..... 239 Tangriyev Abdukarim Tovashevich	239
	Aksiologik yondashuv asosida bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining harakat faolligini takomillashtirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati ..... 244 Hafizov Shahriyor Shavkatovich	244
	Bo'lajak tarbiyachilarning transversal: tanqidiy va innovatsion fikrlash kompetensiyalari ..... 248 Jaloliddinova Maftunaxon Mahmudjon qizi	248
	Axborotning gnoseologik mohiyati ..... 256 Kamolova Munojatxon Jaloldinovna	256
	Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirish yo'llari ..... 259 Mamatova Aziza Bo'riboyevna	259
	Akademik litseylarda kimyo fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari .... 262 Maxamadiyev Sharofiddin Jumaboyevich	262
	Pedagogik oliy ta'limda talabalarning kasbiy ijtimoiylashuvini korporativ madaniyat asosida rivojlantirish metodikasi ..... 267 Maxkamova Dilafuz Aliyevna	267
	Bo'lajak o'qituvchilar uchun xorijiy tillarni o'qitishda lingvomadaniy yondashuv ..... 271 Normamatova Kamola Gulmamat qizi	271
	O'zbek tili izohli lug'atida iboralarning grammatik tavsifi (bosh komponentli iboralar misolida) ..... 274 S. Sh. Azamatova	274
	Oila instituti va gender tenglikni ta'minlashning ijtimoiy-huquqiy muammolari ..... 277 Salayeva Aziza Muhammadmurot qizi	277
	Gender yondashuv asosida talaba-qizlarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning namunaviy mezonlari ..... 282 Xolova Mohigul Shavkatovna	282
	Pedagogika yo'nalishi talabalari huquqiy savodxonligini rivojlantirish metodlarini takomillashtirish ..... 287 Xudoyberganov Atham	287
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida leksik komponentlikni TRIZ texnologiyasi yordamida rivojlantirish ..... 291 Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Fayzullayeva Nazokat Uchqun qizi	291
	Цифровизация и трансформация образования как социально-педагогическое явление ..... 295 Кадирова Наргиза Азаматовна	295
	Методика формирования креативного мышления у студентов-филологов на основе проблемно-ориентированных заданий (на материале английского языка) ..... 298 Мамырбаева Дина	298
	Bolalar nutqini rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari ..... 304 Mamadjonova Sakina Mo'minjonovna, Maxmudova Oygul Toxirjonovna	304
	Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda morfologik kompetentlikni shakllantirish ..... 309 Ganiyeva Shodiya Azizovna	309
	Модель "4+1+1" как ключевой механизм в системе практической подготовки учителей музыки ..... 313 Мухитдинова Малохатхон Саиджабборовна	313
	Tarbiya fanini o'qish samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish ..... 317 Nazarova Nasiba Abdullayevna	317
	Tarbiyachining kasbiy psixologik xususiyatlari ..... 320 Shamshetova Anjim Karamaddinovna	320
	Boshlang'ich ta'limda tarbiya nazariyasi va metodologiyasi ..... 323 Bo'ronova Iroda Bo'ronovna	323
	Yosh dzyudochi qizlarning mashg'ulotlar jarayonida jismoniy tayyorgarligini oshirish texnologiyalari ..... 327 Matmuratova Iroda Baxtiyor qizi	327
	"Odob us-solihin" asarida yoritilgan axloqiy-didaktik g'oyalar va uning pedagogik mazmuni ..... 332 A. N. Nusratov	332
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy kompetentligini takomillashtirishning metodik asoslari ..... 336 Xolmatov Pardaboy Qoraboevich, Abdurasulova Dilnoza	336

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari faoliyatida loyihalashtirishning o'rni	342
<i>Abdusattorova Go'zalxon Abdulxabib qizi</i>	
Tibbiyot va frazeologiya inson omilida	346
<i>Achilov Muzaffar Norquliyevich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida fazoviy tasavvurlarni rivojlantirishda matematikaning ahamiyati	349
<i>Mamasaidova Muhabbat Abdulalom qizi, Akbaraliyeva Marjona Xurshid qizi</i>	
Ekoestetik kompetensiyani shakllantirishning xorijiy va milliy tajribalar tahlili	354
<i>Alijonova Maftuna Maxamadjon qizi</i>	
Pedagogik jarayonda talabalarda qadriyatli munosabatlarni shakllantirish mexanizmlari	359
<i>Alikulova Muxayyo Sherovna</i>	
Ingliz ritsarlik romanlarining lingvopoetik tahlili	362
<i>Durdona Boychayeva, Aliyeva Elmira</i>	
Maktabgacha ta'limda estetik tarbiya berishning pedagogik asoslari	365
<i>Altibayeva Gulbaxor Majitovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasining mazmuni mohiyati va tarkibiy tuzilmasi	369
<i>Axmadjonova Jasmina Jamshid qizi</i>	
Developing Writing Competence Among CEFR B1 and Ielts Learners Experiencing Difficulties in English Language Acquisition	374
<i>Ayturayev Majid Mavlankhanovich</i>	
Ta'lim jarayonida ijtimoiy intellektni rivojlantirishning milliy qadriyatlarga asoslangan modeli	378
<i>Azamov Umarxon Yaxyoxonovich</i>	
Complications in Teaching Argumentative Speech to Students in Grades 8–9	383
<i>Buribayeva Aziza Ismatillaevna</i>	
Interfaol o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari	386
<i>Buriyeva Aziza Nematovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida maktabgacha katta yoshdagi bolalarning ijodiy faolligini shakllantirish	390
<i>Davronova Sevinch</i>	
O'quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyani rivojlantirishda maqollardan foydalanish bo'yicha manbaalar tahlili	394
<i>Boltayeva Barno, Eliboyeva Surayyo Abdulkarim qizi</i>	
Social Roots and Psychological Consequences of Domestic Violence	399
<i>Dumarova Gulmira Kozimbekovna, Mamadaliyeva Gulmira, Sultonova Zulhayo</i>	
The Transversal-Methodical Competence of a Preschool Educator is the Foundation of Effective And Quality Education	402
<i>Ergasheva Barno Ziyavitdin kizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning innovatsion yo'llari	406
<i>Erkinova Mehriniso Ro'ziboyevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirish strategiyalari	411
<i>Eshonkulova Hilola Rajab qizi</i>	
Ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning bilish faoliyatiga ta'siri	415
<i>Habibova Shyira Baxtiyorovna</i>	
Ruhiy rivojlanishi sustlashgan boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish buzilishlarini aniqlash va bartaraf etish	419
<i>Ikromova Sarvinoz Siroj qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda riskologik kompetentlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	424
<i>Jabborova Dilafuz Furqatovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda chet tili o'rganish jarayonida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning psixologik asoslari	428
<i>Jurayeva Sug'diyona Shamsiddin qizi</i>	
Transforming Education: The Impact of Emerging Technologies on Modern Pedagogical Practices	431
<i>Kadirova Ferangiz Himmatillo qizi</i>	
Salomatlik etikasi konsepsiyasi va pedagogik madaniyat – talabalar ma'naviyati va dunyoqarashini shakllantirishdagi roli	435
<i>Kamalova Yoqutxon Bahodirovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Tarbiyachilarning kasbiy mahoratini takomillashtirish va pedagogik faoliyat samaradorligini oshirish omillari ..... 439 Kenjayeva Dildora Terkashevna Maktab ta'lim tizimida innovatsiyalarning o'rni va ahamiyati ..... 443 Kistabayeva Gulchexra Djurakulovna Kichik maktab yoshi davrida o'quv faoliyati va o'quv motivlarining shakllanishi ..... 448 Latifa Zarifovna Korayeva Maktabgacha ta'lim tizimining raqamlashtirilishi: xalqaro tajriba va istiqbollar ..... 451 Mahmudova Zulfiya Homidovna, Hoshimova Dilnoza Boymirzoevna Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini dizayn tafakkurga o'rgatishda STEAM yondashuvining didaktik imkoniyatlari ..... 454 Mamadaminova Munisa Maxmudjon qizi, Boboxonova Shodiyona Rustam qizi Tabiatni asrash – kelajakni asrash: Buxoro misolida ..... 459 Mardonova Saodat Muzaffarovna Bo'lajak pedagoglarda o'z-o'zini baholash kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish ..... 463 Meyliyeva Nafosat Gulomovna Sun'iy intellektning ta'limda kognitiv va metakognitiv jarayonlarga ta'siri ..... 466 Murodov Ulug'bek O'tkir o'g'li Maktabgacha ta'limda inklyuziv ta'limning tashkil etilishi ..... 470 Mustofoyeva Muhabbat Husniddin qizi The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress ..... 473 Nargiza Khayrullayevna Ortikova, Laziz Azizovich Normuratov Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarining musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish mexanizmlari ..... 477 Ortiqov Akmaljon Abdusalom o'g'li CLIL metodining O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llanilishi ..... 481 Qarshiyeva Sarvinoz Ural qizi The Use of Mobile Apps to Build Vocabulary Proficiency ..... 486 Kosimov Sunnat Ravshan ugli Yoshlar tafakkurini rivojlantirish va ma'naviyatini oshirishda tasviriy san'atning o'rni ..... 490 Quvonchbek Abduxamidov Axborot texnologiyalari ta'sirida san'at tushunchasining o'zgarishi ..... 494 Rajabova Laylo O'tkir qizi Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari ..... 498 Ramozonova Bahoroy Sadriddinovna Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlarning pedagogik asoslari ..... 501 Yusufzoda Shabnami Yunus, Rashidova Saida Ravshonbek qizi Axborot texnologiyalarini fizika darslarida qo'llash ..... 506 Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li Axborot xavfsizligini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanish afzalliklari ..... 510 Raxmetova Lazzat Eshitishda nuqsonli bo'lgan bolalarning psixologik xususiyatlarining o'ziga xosligi ..... 513 S. A. Mamatisayeva Androgogik yondashuvning integrativ metodikasi ..... 517 Sattorova Shaxlo Axadovna Gendered Language in Uzbek and English Media Discourse ..... 520 Sultonova Charos Iskandar kizi Maktabga tayyorlov yoshdagi bolalarda ijtimoiy ekologik dunyoqarashni shakllantirishga ta'sir qiluvchi omillar ..... 527 Suyunova Matluba Abdusaidovna Empatiya shifokor–pasiyent munosabatida: tibbiyot talabalarining psixologik tayyorgarligi ..... 531 Tajiboyeva Odinoxon Rustamjon qizi, Qurbonova Fotima Farhodjon qizi Modern Approaches to Teaching Grammar ..... 534 Tuychiyev Azamat Farkhod ugli The Importance of Psychological Preparation of Preschool Children for School Education ..... 538 Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li
-------------------------------------	---

Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagoglarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	541
<i>Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi</i>	
Imkoniyati cheklangan va sog'lom bolalar faoliyatida universal ta'limning imkoniyati	544
<i>Xolmatova Sarvinoz Raxmatilla qizi</i>	
Kurashchilarning umumiy va maxsus sport tayyorgarliklari.....	548
<i>Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li</i>	
Tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida ekologik kompetentlik tushunchalarini rivojlantirish bosqichlari.....	551
<i>Yarova Gulhayo Fazliddin qizi</i>	
Arxitektura va dizayn yo'nalishi bitiruvchilarini kasbga yo'naltirish vositasida axborot almashish jarayonlarini optimallashtirish metodikasini takomillashtirish.....	555
<i>Kuchimov M. K.</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarining ma'naviy kompetentligini jadidlarning pedagogik qarashlari asosida shakllantirish metodikasi (Temurbeklar maktablari misolida)	559
<i>Quldashev Murodjon G'aniyevich</i>	
Лингвистическое исследование влияния социальных сетей на синтаксические изменения в языке современного поколения.....	562
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining nutq madaniyati.....	566
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna, Gulimbayeva Barno</i>	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махаля" в Узбекистане ...	570
<i>Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли</i>	
Mantiqiy masalalarni bajarishning metodik usullari	575
<i>Tosheva Yulduz</i>	
Bo'lajak ofitserlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda pedagogik-psixologik omillar (jamoat xavfsizligini ta'minlash bo'linmalari misolida)	579
<i>Yarmatov Akbar Normurotovich</i>	
Yosh harbiy xizmatchi ofitserlarda muloqot madaniyatini samarali shakllantirish muammosining xorijiy tadqiqotlardagi talqini	582
<i>Matyakubov Elyor Rajapovich</i>	
Umumiy pedagogika fanini o'qitishda formativ baholash metodikasini joriy etish texnologiyasi	586
<i>Sobitjon Xalimov Hoshimjonovich</i>	
Формирование компонентов эмоционального интеллекта у детей дошкольного возраста с дефектами речи на основе сказкотерапии	590
<i>Эркинова Фазилат Миразиз қизи</i>	
O'zbekistonda asalarichilikning rivojlanishi.....	593
<i>Abdullayeva Maxsudaxon To'lanovna</i>	
14–16 yoshli dzyudochilarda hujum kombinatsiyalari va ularni musobaqaviy sharoitda qo'llash usullarini takomillashtirish.....	596
<i>Abduraxmanova Iroda Xayrullayevna</i>	
Oliy ta'limda aksiologik tarbiya mexanizmlarini takomillashtirish ijtimoiy ehtiyoj va pedagogik muammo sifatida.....	602
<i>B. S. Siddikov</i>	
Sport mashg'ulotlar davomida mushak va suyak tizimi rivojlanishi	606
<i>Bo'ronova Habiba Erkin qizi</i>	
Stol tennis o'yini texnikasi.....	609
<i>Ibragimov Abduqahhor Abdulaziz o'g'li</i>	
Biologiya fanini o'qitishda zamonaviy platformalarning afzalliklari: Wordwall, Educaplay, Blooket, Genially, Kahoot platformalari	613
<i>Kalandarova Dilnoza Samandarovna, Qodirova Madina Nosirovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan paraarmrestlingchi talabalarni musobaqa oldidan texnik tayyorgarligini takomillashtirish	617
<i>Karimov Faxriddin Xurramovich</i>	
Developing Critical Reading Skills Through Content-Based Instruction.....	621
<i>Mekhmonkulov Burkhon Ma'ruf ugli</i>	
Tog'li va shahar hududida ta'lim oluvchi tinglovchilarning jismoniy tayyorgarlik darajasini taqqoslash	626
<i>Mirjamolov Sirojiddin Xayriddinovich</i>	

Korxonada va tashkilotlarda ishchi-xodimlarning jismoniy tayyorgarligini rivojlantirish asosida ish faolligini oshirish texnologiyasi	630
Muxametov Axmad Muxametovich	
Xalq ta'limi bo'limi rahbarlarining xalqaro baholash tizimini O'zbekiston ta'limiga moslashtirishdagi o'rni	634
Namazova Manzura Urakovna, Nodirov Dilmurod	
Digital Reading vs. Print Reading: Effects on EFL Learners' Reading Speed and Understanding	639
Rustambekova Ozoda Dilshod kizi	
Yoshlarning jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishini oshirishning samarali usullari	644
To'rayev Farrux Hakim o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalaridagi talaba-qizlarni dzyudo sport turi texnik harakatlariga o'rgatish texnologiyasi	647
Toshboyeva Munisa Bozor qizi	
Sport mashg'ulotlarda jarohatlarning oldini olish va xavfsizlik choralarini	650
Xudoyberdiyeva Elmira Botir qizi	
Задачи изучения и преподавания русского языка и литературы в общеобразовательных школах с узбекским языком обучения	654
Ahmedov Humon	
Multimedia va infografika asosida interaktiv didaktik materiallar yaratish	658
Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Rahmonov Ziyodillo Xusanovich	
Ingliz tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining talaffuz ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi (immitativ-taqiidiy usul misolida)	661
Jo'rayeva Dilafuz Nuriddinova	
O'simliklarning issiqqa va qurqoqchilikka chidamliligi	664
M. Nazarov, G. Maxsudova, T. Usmonova	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy tayyorgarligi hamda psixik jarayonlar ko'rsatkichlarining tahlili	667
Masharipova Miyassar Ichanovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni "Tabiat bilan tanishtirish" fani asosida tarbiyaviy faoliyatini raqamlashtirish	675
Saydullayeva Barchinoy Abduxalil qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim sharoitida faoliyat yuritishga tayyorlash muammolari	678
Shaxnoza To'xtiyarova	
Raqamli ta'lim muhitida o'quv resurslarini yaratishning raqamli-didaktik mazmunini rivojlantirish metodikasi	681
Shirinov Feruzjon Shuxratovich	
Umumta'lim maktablarining 9-sinf fizika darslarida tovush hodisasini anglashni tajriba orqali rivojlantirish	684
Sobirov Avazbek Anvarovich	
Emotsional intellekt tushunchasining nazariy asoslari va rivojlanish bosqichlari	689
Tajiboyeva Odinoxon Rustamjon qizi	
Portret janrini o'qitishda individual ta'lim va fanlararo integratsiyaning nazariy-metodologik asoslari	693
Xudaynazarova Ug'iloy Sharifovna	
Aqli zaif bolalarda sensomotor rivojlanishning psixologik-pedagogik xususiyatlari	696
Xudoyberdiyeva Ra'no Arabboyevna	
Yuqori sinf o'quvchilarida estetik madaniyatni tarbiyalash metodikasi (tarbiya fani misolida)	700
Yoqubjonova Shodiya G'ayratovna	
Chizmachilik fanining turmush tarzimidagi ahamiyati va o'rni	704
Achilov Nurbek Norboy o'g'li	
O'quvchilarni musiqa san'atiga qiziqtirishda musiqa psixologiyasining roli	707
E'zozxon Qobilova	
Bolalar adabiyotini o'qitishda milliy qadriyatlarni singdirish va kreativ kompetensiyani rivojlantirishning innovatsion yo'llari	710
G'aniyeva Shodiya Azizovna, Abdullayeva Madinaxon Madaminjon qizi	
Boshlang'ich sinf darsliklarida berilgan mashqlarni til kompetensiyasini rivojlantirish maqsadida tahlil qilish	713
G'anijonova Sarvinov, Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna	
O'quvchilarda global o'qish savodxonligini shakllantirishda milliy matnlar va qadriyatlar asosidagi pirls tipidagi topshiriqlar yaratish tajribasi	717
Ikromova Gulhida Axmadillo qizi, G'ofurova Dilshodaxon Toxirjon qizi	

Bo'lajak pedagoglarni intellektual rivojlantirishda pedagogik artistizmdan foydalanish texnologiyalari pedagogik muammo sifatida	720
<i>Karribayeva Lobarxon Fayzulla qizi</i>	
Ilmiy matnni o'qib tushunish va baholashda nostandart testlardan foydalanish bosqichlari.....	724
<i>Komilova Lola Nasilloevna</i>	
Dizartriya davosida tovushlar talaffuzidagi kamchiliklarni o'yin orqali rivojlantirish texnologiyalari.....	728
<i>Mamatova Muzayyana Batirovna</i>	
Turkiy bitiklarda nomlar tizimi va ularning semantik xususiyatlari	732
<i>Munisa Shavkatova</i>	
Kommunikativ yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni mediatorlik faoliyatiga tayyorlash texnologiyasini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	736
<i>Muqimova Dilbarxon Xusanboyevna</i>	
Sportda liderlik va jamoaviy ruhni shakllantirish metodlari	740
<i>Nazarov Nursultan Safarbayevich</i>	
Dars mashg'ulotlarini tashkil etishda loyihalashtirishning o'rni va ahamiyati.....	744
<i>Normurodov Sharofiddin Muxiddinovich</i>	
Ta'limda innovatsion kompetentlikning ahamiyati.....	748
<i>Qobilova Aziza Tursunovna</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali bolalarda tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish	752
<i>Salimova Aziza Sharipovna</i>	
Xorijiy tillarni o'qitishda masofaviy ta'limning imkoniyatlari va muammolari	755
<i>Sidiqova Ma'mura Adhamjonovna</i>	
Til kompetentligini rivojlantirishda vizual materiallardan foydalanishning o'rni (boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirish texnologiyasi misolida)	758
<i>Zokirova Sohiba Muhtoraliyevna, Sobirova Diloromxon Ma'rufjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi ko'xlear implantli bolalarni eshituv - nutqiy reabilitatsiyasi	761
<i>Xamraeva Dildora Baxadirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni kelib chiqish sababalari va korreksion ishlar	766
<i>Xolboeva Ruxsora Egamberdiyevna</i>	
Эффективность арт-терапии в обогащении словарного запаса у детей с ЗПП	770
<i>Наган Олеся Талгатовна</i>	
Autizmli bolalar nutqini rivojlantirishda o'yinning ahamiyati.....	775
<i>Nishonova Sevara</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy nazariy asoslari (XIX–XXI asrda).....	778
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Autizmli bolalarda kommunikativ muloqotni shakllantirish texnologiyalari.....	781
<i>Raxmonova Manzura Maxmudovna</i>	
Talabalarda ma'naviy ongning rivojlanishidagi milliy dunyoqarash va tafakkur uslubining shakllanish omillari	785
<i>Usarova Nigora Berdiyevna</i>	
PIRLSda qo'llaniladigan yuqori darajadagi tushunish ko'nikmalari (interpretatsiya, sintez) va ularni muloqotga o'rgatishda qo'llash	788
<i>Choriyeva Valida Abdug'ani qizi, Shodiyev Faxriddin Teshayevich</i>	
Prokrastinatsiya fenomenining retrospektiv talqini	795
<i>M. L. Aripova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda millatlararo totuvlikni shakllantirishda badiiy adabiyotning o'rni.....	799
<i>Xudoyberdiyeva Madina Abdulbaki qizi</i>	
Malakali futbolchilarni tayyorlashning innovatsion pedagogik va texnologik uslublari.....	802
<i>Maxmudov Mamat Raxmatovich</i>	
Maktabgacha ta'limda madaniy qadriyatlarga hurmat hissini shakllantirish metodikasi.....	807
<i>Adolat Xolmatova Muxammadjonovna</i>	
Oliy ta'limda inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishda maxsus pedagogikaning o'rni	811
<i>Alijonova Dilorom Azamjonovna</i>	
Sportning kurash turi tarixi, nazariy asoslari va zamonaviy rivojlanish yo'nalishlari.....	815
<i>Do'stov Dilmurod Karimovich</i>	

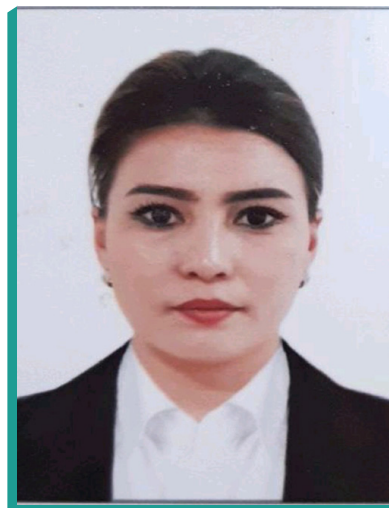
MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS	O'quvchi qizlarni oliy ta'lim muassasalariga yo'naltirishda ota-onalar bilan ishlashning kollaborativ usullari ..... 818 Egamberdiyev Umidbek Xo'jayevich
The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress ..... 821 Ortikova Nargiza Xayrullayevna, Normuratov Laziz Azizovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tovush talaffuzi buzilishining turlarini va darajasini aniqlash usullari ..... 826 Otaboyeva Nodira Qodir qizi	
Ta'limda innovatsion kompetentlikning ahamiyati ..... 830 Qobilova Aziza Tursunovna	
Intellektual madaniyatni rivojlantirishda integrativ yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash texnologiyalari ..... 833 Qurbonov Jasurbek Akmaljonovich	
Biologiya, kimyo va geografiya fanlarni o'qitishda iqtidorli o'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish ..... 837 Sultanova N. B., Toshpo'latova N. I., Azimov B. I.	
Методика развития навыков самостоятельного обучения учащихся с помощью онлайн-образовательных платформ ..... 840 Суяров Хуршид Бахриддинович	
Oliy ta'limda sun'iy intellektni boshqarishda rivojlangan chet davlatlar tajribasidan foydalanish usullari ..... 844 Tajetdinova Gulnara Abatbay qizi	
Variativ yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida dialogik nutqni rivojlantirishning nazariy asoslari ..... 852 Turapova Ra'no Barat qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida tarbiyalanuvchilarga og'zaki hisoblashni o'rgatish ..... 857 Jurayeva Muhayyo Nematillayevna	
Trening jarayonidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari ..... 861 Nodirova M. B., Usmanova S. A., Vaxidova U. A.	
Pedagogika oliy o'quv yurtlarida tahsil olayotgan talabalarining sport faoliyati turlari orqali innovatsion texnologiyalarini takomillashtirish ..... 865 Turdiyev Umidjon Kamoliddinovich	
Badiiy adabiyot vositasida nutqida nuqsoni bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutq shakllarini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari ..... 868 Umarova Muhayyo Abdusattor qizi, Mamarajabova Zulfiya Narboyevna	
The Role of Family Support in Fostering Individual Resilience Against Social Offenses (An Integration of Continuing Education, National Values, and Personal Narratives) ..... 873 Khoshimov Lutfullo Khabibullo ugli	
Milliy kiyimlarni zamonaviy material va konstruksiya bilan uyg'unlashtirish ..... 877 Yuldasheva Gulsanam Arken qizi	
Преподавание русского языка в школах Узбекистана глазами будущих педагогов ..... 881 Бахриева Шахноза Давроновна	
Методологические основы дисциплины "Госпитальной педагогики" ..... 886 Равшанова Иноят Эркиновна	
Тропеический блок как ключевой инструмент создания образа восприятия в романе С. Моэма "The Razor's Edge" ..... 889 Тагаева Тамара Баходировна	
Zamonaviy oliy ta'lim muassasalarida ta'lim va tarbiya integratsiyasi ..... 892 D. S. Zokirova	
O'quvchi qizlarni oliy ta'lim muassasalariga yo'naltirishda ota-onalar bilan ishlashning kollaborativ usullari ..... 895 Egamberdiyev Umidbek Xo'jayevich	
Umumta'lim maktablarida kimyo fani o'qitishning samarali usullari ..... 898 Yunusov Mirzoxid Mirzakarimovich, Odilova Feruzabonu Oybek qizi, Soibjonova Gulasalxon Farhodjon qizi	
Ertak qahramonlari obrazlari orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarini axloqiy va kreativ fikrlash sifatlarini shakllantirish ..... 901 Ortiqova Zulfiya Nurmuhammedovna, Dilnavoz Tojiyeva Abduvohid qizi	
Raqamli o'quv muhitida multimedia kontentini loyihalashning didaktik tamoyillari ..... 905 Rustemov Muxamed Biysenbayevich	
The Essence and Content of The Concept of Ecological Culture ..... 908 Sa'dullayeva Zuhra Murodullayevna	

Talabalarda raqamli refleksiyaning shakllantirishi pedagogik muammo sifatida	912
Salixova Muhayyo Shakirovna	
Kasbiy leksik kompetensiya metodikasi shakllanishining tarixiy rivojlanish asoslari	915
Tog'ayeva Maxfuza Abdunazarovna, Tilovova Gavhar Abdaxatovna	
Autizm spektori buzilishi bo'lgan bolalar tavsifi.....	920
U. M. Utbasarova	
Ta'lim jarayonida qo'llaniluvchi sun'iy intellekt vositalari haqida tushuncha	925
Xakimova Yoqutxon Toxirjon qizi, Pulatova Ziyodaxon Baxodirjon qizi	
Проблемы перевода медицинских терминов: сложности и ошибки, возникающие при переводе медицинской литературы с других языков на русский.....	928
Алибекова Лайло Рахмановна	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorining mediakompetentligini integrativ yondashuv asosida rivojlantirish: model, metodologiya va empirik natijalar	931
Asqarxo'jayeva Movluda Saidmuhammadzokir qizi	
Identifying the Cause of Addiction to Alcohol and Drugs	935
Nauruzbaeva Ayjan Sarsenbaevna, Reymov Muxamedali Kengesbayevich, Kalmuratova Sara Umirzakovna	
Methods of Utilising the Legacy of Eastern Thinkers in Education.....	938
Raimova Nasiba Abdreimovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik muloqot madaniyatini shakllantirishda mediasavodxonlikning ahamiyati.....	942
Raximova Zulfiyaxon Xashimjonovna	
Pedagog va maxsus psixologlarni hamkorlikda tayyorlash texnologiyasining tarkibiy komponentlari va ularning xususiyatlari	949
Turg'unov Mirjalol Mirzahamdani o'g'li	
Og'ir vazn yo'qotish (weight cutting)ning organizm fiziologiyasiga salbiy ta'siri	952
Ibragimov Azizbek Ilhom o'g'li	
Языковая политика и её влияние на статус русского языка в образовательной среде Узбекистана ..	956
Бобаназарова Шоира Содиковна, Нурмаматов Бобур Ботирович	
Sun'iy intellekt didaktik ta'limot vositasi sifatida ahamiyati	961
To'raboyeva Mahliyo Qo'zimbek qizi	
Embracing Diversity in the Classroom: Inclusive Education Strategies for Empowering All Learners	964
Bahronova Maftuna Farhadovna	
Ta'lim jarayoniga xalqaro pedagogik tajribani samarali joriy etish: usullar va yondashuvlar	968
Xakimov Sodiqjon Rasuljon o'g'li	

OLIY TA'LIMDA INKLYUZIV QADRIYATLARNI SHAKILLANTIRISHDA MAXSUS PEDAGOGIKANING O'RNI

Aljonova Dilorom Azamjonova
 Farg'ona Davlat Universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida inklyuziv qadriyatlarni shakllantirish jarayonida maxsus pedagogikaning o'rni, vazifalari va ahamiyati tahlil qilingan. Inklyuziv ta'lim – bu barcha talabalarga, jumladan, imkoniyati cheklangan shaxslarga ham teng ta'lim olish imkoniyatini yaratishga yo'naltirilgan tizim sifatida qaraladi. Oliy ta'lim muassasalarida maxsus pedagogika fanini o'qitish jarayoni talabalarda bag'rikenglik, empatiya, insonparvarlik va ijtimoiy adolat kabi inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, maqolada maxsus pedagogik yondashuvning nazariy asoslari, amaliy yo'nalishlari hamda pedagogik kadrlar tayyorlashda qo'llaniladigan zamonaviy metodlar yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, oliy ta'limda maxsus pedagogika bo'yicha bilim va ko'nikmalarni mustahkamlash nafaqat imkoniyati cheklangan talabalar integratsiyasini ta'minlaydi, balki inklyuziv madaniyatni rivojlantirishga ham xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: inklyuziv ta'lim, inklyuziv qadriyatlar, maxsus pedagogika, oliy ta'lim, ijtimoiy integratsiya, pedagogik yondashuv, bag'rikenglik, empatiya, inklyuziv madaniyat.

Abstract: This article analyzes the role, functions, and significance of special pedagogy in shaping inclusive values within the higher education system. Inclusive education is viewed as a system aimed at providing equal learning opportunities for all students, including those with disabilities. The process of teaching the subject "Special Pedagogy" in higher education institutions contributes to the development of inclusive qualities such as tolerance, empathy, humanism, and social justice among students. The paper also highlights the theoretical foundations, practical directions, and modern methods used in teacher training. The research results indicate that strengthening knowledge and skills in special pedagogy not only ensures the integration of students with disabilities but also contributes to the development of an inclusive culture.

Key words: inclusive education, inclusive values, special pedagogy, higher education, social integration, pedagogical approach, tolerance, empathy, inclusive culture.

Аннотация: В данной статье анализируется роль, задачи и значение специальной педагогики в процессе формирования инклюзивных ценностей в системе высшего образования. Инклюзивное образование рассматривается как система, направленная на создание равных условий обучения для всех студентов, включая лиц с ограниченными возможностями. Процесс преподавания дисциплины "Специальная педагогика" в вузах способствует формированию у студентов таких инклюзивных качеств, как толерантность, эмпатия, гуманизм и социальная справедливость. В статье также раскрыты теоретические основы, практические направления и современные методы, применяемые при подготовке педагогических кадров. Результаты исследования показывают, что укрепление знаний и навыков по специальной педагогике не только способствует интеграции студентов с ограниченными возможностями, но и служит развитию инклюзивной культуры.

Ключевые слова: инклюзивное образование, инклюзивные ценности, специальная педагогика, высшее образование, социальная интеграция, педагогический подход, толерантность, эмпатия, инклюзивная культура.

KIRISH

So'nggi yillarda ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida, xususan, oliy ta'limda inklyuziv yondashuvga asoslangan ta'lim modelini shakllantirish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Bugungi kunda jamiyatning rivojlanish darajasi inson huquq va erkinliklariga bo'lgan munosabat, ijtimoiy adolat va imkoniyatlar tengligining ta'minlanishi bilan o'lchanmoqda. Shu nuqtai nazardan, inklyuziv ta'lim nafaqat pedagogik jarayonning tarkibiy qismi, balki jamiyatda insonparvarlik, bag'rikenglik va empatiya qadriyatlarini shakllantirishning asosiy omili sifatida qaraladi.

Oliy ta'lim muassasalari yosh avlodni nafaqat kasbiy jihatdan tayyorlash, balki ularni ijtimoiy mas'uliyatli, tolerant va har xil ijtimoiy qatlam vakillarini qabul qila oladigan shaxs sifatida tarbiyalashda muhim o'rin tutadi.

Bu jarayonda maxsus pedagogika fanining o'рни beqiyosdir, chunki ushbu fan inson rivojlanishidagi individual xususiyatlarni, imkoniyati cheklangan shaxslarning ehtiyojlarini, ularning ta'lim va ijtimoiy integratsiyasini ta'minlashning ilmiy asoslarini o'rganadi. Maxsus pedagogika nafaqat defektologik yo'nalishda o'qiyotgan talabalar uchun, balki barcha pedagogik yo'nalish talabalari uchun ijtimoiy muhitda inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishda metodologik tayanch vazifasini bajaradi.

Inklyuziv qadriyatlar – bu har bir shaxsning imkoniyatidan qat'i nazar, uni jamiyatning teng huquqli a'zosi sifatida qabul qilish, insoniy qadr-qimmatni e'tirof etish, o'zaro hurmat, hamjihatlik va hamkorlikka asoslangan munosabatdir. Ushbu qadriyatlarni yoshlar ongida shakllantirishda maxsus pedagogikaning nazariy va amaliy asoslarini chuqur o'zlashtirish muhim ahamiyatga ega. Maxsus pedagogika insonni uning psixofiziologik, ijtimoiy va madaniy jihatdan murakkab tizim sifatida ko'rib chiqadi va shu orqali inklyuziv yondashuvning ilmiy-metodik poydevorini yaratadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar ham mazkur yo'nalishning strategik ahamiyatini ko'rsatmoqda. Jumladan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Nogironligi bo'lgan shaxslarning huquqlari to'g'risida"gi Qonun, hamda Prezident qarorlari va Vazirlar Mahkamasining qarorlari ta'limning inklyuziv shaklini keng joriy etish, pedagog kadrlarni maxsus tayyorlash va ularning kasbiy kompetensiyalarini oshirishni belgilab bermoqda. Shu bois oliy ta'lim tizimi nafaqat bilim beruvchi, balki ijtimoiy qadriyatlarni shakllantiruvchi muhit sifatida ham faoliyat yuritishi lozim.

Inklyuziv qadriyatlar – bu har bir shaxsning imkoniyatidan qat'i nazar, uni jamiyatning teng huquqli a'zosi sifatida qabul qilish, insoniy qadr-qimmatni e'tirof etish, o'zaro hurmat, hamjihatlik va hamkorlikka asoslangan munosabatdir. Ushbu qadriyatlarni yoshlar ongida shakllantirishda maxsus pedagogikaning nazariy va amaliy asoslarini chuqur o'zlashtirish muhim ahamiyatga ega. Maxsus pedagogika insonni uning psixofiziologik, ijtimoiy va madaniy jihatdan murakkab tizim sifatida ko'rib chiqadi va shu orqali inklyuziv yondashuvning ilmiy-metodik poydevorini yaratadi.

Shuningdek, global ta'lim makonida yuz berayotgan jarayonlar, UNESCO va BMT tashabbuslari, "Education for All" konsepsiyasi, "Inclusion and Equity in Education" strategiyalari ham oliy ta'lim tizimida inklyuziv qadriyatlarni rivojlantirish zaruratini yanada kuchaytirmoqda. Oliy ta'limda inklyuziv qadriyatlarni shakllantirish nafaqat imkoniyati cheklangan talabalar uchun qulay sharoit yaratadi, balki barcha talabalarning ijtimoiy-emotional kompetensiyalarini, kommunikativ madaniyatini va empatik fikrlashini rivojlantiradi. Shunday qilib, mazkur maqolada oliy ta'lim tizimida inklyuziv qadriyatlarni shakllantirish jarayonida maxsus pedagogikaning o'рни, mazmuni va ahamiyati ilmiy asosda yoritiladi. Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, u zamonaviy ta'lim tizimini insonparvarlik tamoyillari asosida qayta qurishga, har bir shaxsning ta'lim olish huquqini ta'minlashga va inklyuziv madaniyatni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Inklyuziv qadriyatlar deganda jamiyatda har bir insonning individual xususiyatlari, ehtiyojlari va imkoniyatlariga hurmat bilan yondashish, ularni ijtimoiy hayotning barcha jabhalarida to'laqonli ishtirokchi sifatida ko'rish tushuniladi. Bu qadriyatlar insonparvarlik, bag'rikenglik, empatiya, o'zaro yordam va teng huquqlilik tamoyillariga asoslanadi. Oliy ta'lim muassasalarida inklyuziv qadriyatlarni shakllantirish – bu nafaqat imkoniyati cheklangan talabalar uchun qulay sharoit yaratish, balki barcha talabalarning insoniy qadriyatlar asosida fikrlashini rivojlantirishdir. Talabalarda bu qadriyatlarni shakllantirish ularning kelgusida kasbiy faoliyatida insonparvarlik yondashuvini qo'llash, turli ehtiyojga ega bolalar bilan ishlashda bag'rikenglikni namoyon etish imkonini beradi.

Maxsus pedagogika – bu insondagi rivojlanishdagi cheklanishlarni, ularning ijtimoiy va ta'limiy ehtiyojlarini o'rganadigan, hamda ularni jamiyat hayotiga muvaffaqiyatli integratsiya qilishning ilmiy asoslarini ishlab chiqadigan fan hisoblanadi. U inklyuziv ta'limning nazariy poydevorini tashkil etadi.

Mazkur fan asosida shaxs rivojlanishining psixofiziologik xususiyatlari, kompensator imkoniyatlar, differensial va individual yondashuv tamoyillari o'rganiladi. Bu esa talabalarni insonning murakkab tuzilmasi, har xil rivojlanish shakllari va ularni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari haqida ilmiy dunyoqarashga ega bo'lishlariga yordam beradi. Maxsus pedagogikaning asosiy nazariy tamoyillari quyidagilardan iborat: insonparvarlik tamoyili – har bir shaxsning qadr-qimmatini e'tirof etish; teng imkoniyatlar tamoyili – ta'limda diskriminatsiyasiz yondashuvni ta'minlash; integratsiya va inklyuziya tamoyili – imkoniyati cheklangan shaxslarni umumiy ta'lim muhitiga qo'shish; individual yondashuv tamoyili – shaxsning o'ziga xos ehtiyojlarini hisobga olish; ijtimoiy moslashuv tamoyili – jamiyatda to'laqonli ishtirokni ta'minlashga yo'naltirish. Bu tamoyillar talabalarda insonparvarlik madaniyati, empatik fikrlash va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantiradi.

Oliy ta'lim tizimida maxsus pedagogika fanining o'qitilishi bugungi kunda pedagogik kadrlar tayyorlash jarayonining ajralmas qismiga aylangan. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Inklyuziv ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari asosida oliy ta'lim muassasalarida maxsus pedagogika yo'nalishlariga e'tibor kuchaytirildi. Bu esa ta'lim tizimida har bir bola va talabaning imkoniyatidan qat'i nazar,

sifatli ta'lim olish huquqini kafolatlashga xizmat qilmoqda. Maxsus pedagogika fani o'qitilayotganda quyidagi maqsadlar ko'zda tutiladi: talabalarda insonning individual rivojlanish xususiyatlariga nisbatan hurmatni shakllantirish, inklyuziv muhit yaratish ko'nikmalarini rivojlantirish, turli ehtiyojli shaxslar bilan samarali muloqot olib borish madaniyatini o'rgatish va pedagogik empatiya hamda tolerantlikni mustahkamlash. Mazkur jarayonda talabalarga nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy mashg'ulotlar, treninglar, ijtimoiy loyihalar orqali real hayotiy vaziyatlarda inklyuziv qadriyatlarni qo'llash imkoniyati yaratiladi. Masalan, maxsus maktablar, reabilitatsiya markazlari, psixologik xizmat muassasalarida amaliyot o'tash jarayoni bu borada muhim ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar – faoliyatga yo'naltirilgan, kompetensiyaviy, shaxsga yo'naltirilgan hamda empatik o'qitish metodlari muhim rol o'ynaydi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv talabalarni shaxsiy tajriba, ehtiyoj va qiziqishlarini hisobga olgan holda o'qitishni nazarda tutadi. Bu yondashuv orqali talaba har xil insonlar bilan ishlashda moslashuvchanlik va bag'rikenglik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv orqali talabalar real pedagogik holatlarni tahlil qilish, ularga yechim topish, inklyuziv muhitni tashkil etish bo'yicha amaliy tajriba orttiradilar. Empatik yondashuv esa boshqalarning hissiyotlarini his qilish, ularni tushunish va shunga mos xatti-harakatlar namoyon etish qobiliyatini rivojlantiradi. Shu orqali talabalarda nafaqat nazariy, balki emotsional-intellektual jihatdan ham inklyuziv qadriyatlar shakllanadi.

Maxsus pedagogika fani oliy ta'lim muassasalarida inklyuziv madaniyatni shakllantirishning samarali vositasidir. Bu madaniyat quyidagi yo'nalishlarda rivojlanadi:

- ta'lim mazmunida – inklyuzivlikka oid mavzularni o'quv dasturlariga integratsiya qilish;
- ta'lim muhitida – barcha talabalar uchun qulay, teng imkoniyatli o'quv sharoitini yaratish;
- pedagogik jarayonda – empatik, tolerant va bag'rikeng munosabatni qaror toptirish;
- kadrlar tayyorlashda – inklyuziv kompetensiyalarni pedagogik malaka sifatida shakllantirish.

Oliy ta'lim tizimi bu borada nafaqat bilim beruvchi, balki ijtimoiy ongni o'zgartiruvchi, qadriyatlar tizimini shakllantiruvchi muhim ijtimoiy institut sifatida faoliyat yuritadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim muassasalarida maxsus pedagogika fanining tizimli o'qitilishi natijasida talabalar orasida quyidagi o'zgarishlar kuzatilmoqda: inklyuziv qadriyatlar va insoniylik prinsiplari bo'yicha bilim darajasi ortmoqda, bag'rikenglik va empatiya ko'nikmalari mustahkamlanmoqda, kasbiy faoliyatda inklyuziv yondashuvni qo'llash istagi kuchaymoqda va ijtimoiy mas'uliyat hamda fuqarolik pozitsiyasi shakllanmoqda. Bu natijalar shuni anglatadiki, maxsus pedagogika fani nafaqat kasbiy tayyorgarlik vositasi, balki inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishning markaziy pedagogik omili sifatida qaralishi lozim.

Oliy ta'lim tizimida inklyuziv qadriyatlarni shakllantirish jarayoni bugungi globallashuv va insonparvarlik tamoyillariga asoslangan ta'lim siyosatining ajralmas qismiga aylanmoqda. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, mazkur jarayonda maxsus pedagogika fanining o'zni beqiyosdir, chunki u shaxsning rivojlanishidagi individual xususiyatlarni chuqur o'rganib, ta'limni barcha uchun teng imkoniyatlar asosida tashkil etishning nazariy va amaliy asoslarini yaratadi.

Maxsus pedagogika talabalarda empatik fikrlash, bag'rikenglik, insoniy qadriyatlarni e'tirof etish, hamkorlik va ijtimoiy mas'uliyat hissini shakllantirishga xizmat qiladi. Bu esa kelgusida pedagogik faoliyat olib boradigan mutaxassislarining inklyuziv madaniyatga ega, jamiyatning har bir a'zosini qadrlaydigan shaxslar sifatida yetishishiga zamin yaratadi.

Oliy ta'limda maxsus pedagogikani o'qitish nafaqat imkoniyati cheklangan talabalar integratsiyasini qo'llab-quvvatlaydi, balki barcha talabalarda insonparvarlik yondashuvini mustahkamlashga, ta'lim muhitida ijobiy psixologik iqlimni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, inklyuziv qadriyatlarni talaba ongiga singdirish pedagogik jarayonning barcha bosqichlarida – ta'lim mazmunidan tortib, o'quv muhiti, amaliyot va ijtimoiy faoliyatgacha – uzluksiz ravishda amalga oshirilishi zarur.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalariga ko'ra, oliy ta'lim tizimida quyidagi yo'nalishlarda faoliyatni kuchaytirish maqsadga muvofiqdir: o'quv dasturlariga inklyuziv ta'lim va maxsus pedagogika yo'nalishidagi fanlarni kengroq integratsiya qilish, pedagogik kadrlar tayyorlashda inklyuziv kompetensiyalarni asosiy malaka sifatida belgilash,

oliy ta'lim muassasalarida inklyuziv muhitni (fizik, psixologik va sotsial jihatdan) takomillashtirish, talabalarni empatiya, ijtimoiy mas'uliyat va insoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalashga qaratilgan amaliy mashg'ulotlar tizimini kengaytirish hamda inklyuziv ta'lim bo'yicha xalqaro tajriba va ilg'or pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayoniga tatbiq etish.

Xulosa qilib aytganda, maxsus pedagogika fani oliy ta'lim tizimida inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishning ilmiy-metodik poydevori, pedagogik jarayonning ma'naviy-axloqiy yo'nalishini belgilovchi muhim vosita hisoblanadi. U orqali talabalarda insonparvarlik, tenglik, hurmat va empatiyaga asoslangan dunyoqarash shakllanadi. Natijada, oliy ta'lim nafaqat bilim beruvchi, balki inklyuziv jamiyatni barpo etuvchi asosiy ijtimoiy institut sifatida o'z vazifasini to'laqonli bajaradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "Nogironligi bo'lgan shaxslarning huquqlari to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2021-y.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. "Inklyuziv ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-4860-son, 2020-yil 13-oktyabr.
3. Karimova V. M., Jabborova D. M. Maxsus pedagogika. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 312 b.
4. Yuldasheva M., Mamatova Z. Inklyuziv ta'limning psixologik-pedagogik asoslari. – Toshkent: "Iqtisod-moliya", 2020. – 268 b.
5. UNESCO. Inclusive Education: Guidelines for Inclusion. – Paris: UNESCO Publishing, 2017.
6. Slee R. Inclusive Education Isn't Dead, It Just Smells Funny. – Routledge, 2019.
7. Avazova S. Maxsus ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlar. // Ta'lim va innovatsiyalar jurnali, 2022, №4, 45–52-betlar.
8. Vygotskiy L. S. Pedagogik psixologiya. – Moskva: Pedagogika, 1991.
9. Maryutina T. M., Dyachenko E. V. Pedagogik va maxsus psixologiya asoslari. – Moskva: Yurayt, 2018.
10. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori. "Maxsus ta'lim muassasalari faoliyatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida." 2022-yil 25-iyul, №414-son.
11. Booth T., Dyson A. Understanding Inclusive Education in Global Context. Cambridge Journal of Education, 2020, Vol. 50(4), pp. 523–540.
12. Abdurahmonova M. Oliy ta'limda inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishning zamonaviy yondashuvlari. // Pedagogik mahorat va innovatsiyalar jurnali, 2023, №2, 61–69-betlar.
13. Savolova N. Ta'limda teng imkoniyatlar va inklyuziv qadriyatlar shakllanishi. – Toshkent: "Ziyo", 2021. – 190 b.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.